

Kohnstamm

maar eerlijk gezegd vind ik het als oud-Kamerlid ook wel zo prettig dat je mooie idee niet meteen overgenomen wordt in een nota van wijziging. Het gebeurt wel vaker dat de eer wordt gelaten daar waar hij vandaan komt en wel bij degene die het amendement heeft ingediend. Ook op hoogtijdagen gaan we feestelijk met elkaar om, zou ik denken. In dit geval was er geen directe reden om het over te nemen, ook gegeven het feit ± zoals de heer Te Veldhuis al meermalen heeft opgemerkt ± dat in de schriftelijke gedachtewisseling hierover heel weinig te doen is geweest. Het is in het mondelinge debat opgekomen en dan vind ik in negen van tien gevallen dat de Kamer moet stemmen over een amendement dat de naam draagt van de indieners.

De heer Verhagen, mevrouw Van der Burg en de heer Hoekema hebben de aandacht gevraagd voor de oude amendement op stuk nr. 10, onder B en D. Punt D heeft betrekking op het passieve kiesrecht. Op het moment dat een verlengingsprocedure aan de orde is, is de vraag aan welke kant van het risico je gaat staan. Ga je staan aan de kant dat iemand ingezworen of beëdigd wordt terwijl achteraf kan blijken dat het ten onrechte is, of ben je van mening dat zo iemand niet beëdigd mag worden? Ik heb begrepen dat mevrouw Van der Burg dat in de zin van het passieve kiesrecht volgt: dan gaan wij aan de kant staan dat wij het risico niet mogen nemen dat iemand wordt beëdigd die straks zijn zetel weer moet opgeven, omdat er een kink in de kabel met de procedure is gekomen. De andere kant van de zaak ± het actieve kiesrecht ± hebben wij in de slipstream meegenomen. Ook daar hebben wij de vraag gesteld aan welke kant van het risico we gaan staan. Wij hebben daar relatief vrij veel aandacht ± interdepartementaal maar ook politiek ± aan besteed, ook eerder in de onderlinge contacten bij de totstandkoming van het wetsvoorstel. De vraag was of het logisch leek om die lijn te trekken. In verband met het passieve kiesrecht was er geen twijfel over mogelijk, maar in verband met het actieve kiesrecht zou je erover kunnen twisten. Ik houd echter staande dat het verstandig is om op dit punt klare wijn te schenken en te zeggen: niet doen.

De heer Rouvoet stelde een vraag over het ontbreken van de hardheidsclausule. Het is inderdaad mogelijk dat er discussies worden gevoerd over hardheid. Deze kunnen zeer ingewikkeld zijn, zoals de Kamer weet. Verleden week bijvoorbeeld is dit weer gebleken. Niettemin meen ik dat op dit soort punten de wetgeving haar werk moet doen en dat vergt op dit punt geen hardheidsclausule. De termijn van vijf jaar onafgebroken rechtmatig verblijf dan wel verblijf conform de artikelen 9, 9a en 10 van de Vreemdelingenwet is hiervoor in het leven geroepen. Ik ben de heer Rouvoet er erkentelijk voor dat hij zich neerlegt bij het feit dat het mij niet gelukt is om aan zijn verzoek te voldoen, namelijk of rechtens een voorziening kan worden getroffen om een na de kandidaatstelling en vóór de verkiezing overleden kandidaat van de lijst af te halen. Het is een treurige casuspositie waarvan we hopen dat die zich niet vaak voordoet. Er is op zichzelf geen beletsel om iemand dan van de lijst af te halen. Wettelijk behoort dit dus tot de mogelijkheden, maar in de praktijk zal het zodanig gecompliceerd zijn dat het niet mogelijk is om zo iemand van de lijst te halen.

De subtiliteit van de heer Hoekema, waarbij hij mij dankte voor de schriftelijke reactie, kwam voort uit het feit dat ik hem te weinig eer heb aangedaan voor zijn vraag die ik plenair niet heb kunnen beantwoorden. Ik heb dit punt echter goed opgevangen.

De heer Te Veldhuis heb ik een reactie gegeven. Tot de heer Verhagen merk ik op dat de koppeling GBA-VAS een technische exercitie is. Zo'n exercitie kan, zoals hij waarschijnlijk weet, nooit voor de volle 100% succesvol worden afgerond. We doen ontzettend ons best om ervoor te zorgen dat dit foutloos gaat, maar ook in eerste termijn heb ik gezegd dat ik er mijn hand niet voor in het vuur steek dat het voor 100% zal lukken. Volgens de tests, waarover we in de brief van 10 juli gerapporteerd hebben, liggen we goed op koers. Als mij andere geluiden bereiken, zal ik niet nalaten om ± en ik ben een meester in het overvallen van de Kamer met slecht nieuws ± de Kamer daarvan ten snelste op de hoogte stellen.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, volgende week donderdag aan het eind van de vergadering te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

Sluiting 17.04 uur

□

Lijst van ingekomen stukken, met de door de voorzitter terzake gedane voorstellen:

1. een koninklijke boodschap, ten geleide van het voorstel van wet Bepalingen inzake de financiering van de loopbaanonderbreking (Wet financiering loopbaanonderbreking) (25477).

Deze koninklijke boodschap, met de erbij behorende stukken, is al gedrukt en rondgedeeld;

2. de volgende brieven:

twee, van de minister voor Ontwikkelingssamenwerking, te weten:

een, inzake de oprichting van de stichting Programma Uitzending Managers (PUM) (25515);

een, inzake de oprichting van de stichting IntEnt (25516);

een, van de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, inzake de goedkeuring van de toetredingsverdragen van Griekenland tot Schengen (23584, nr. 11);

een, van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, ten geleide van het goedgekeurde Ontwerp Plan van Scholen 1998-2000 (25511);

een, van de minister van Financiën, over de nieuwe ronde interdepartementale beleidsonderzoeken 1997 (25509);

drie, van de staatssecretaris van Defensie, te weten:

een, over de beleidsstudie Uitplaatsing luchtmobiele brigade naar Oost-Groningen (25000-X, nr. 98);

een, over de behoeftestelling Patriotraketten en lanceerinrichtingen (25000-X, nr. 99);

een, over NBC-beschermende kleding (25000-X, nr. 100);

een, van de minister van Verkeer en Waterstaat, ten geleide van het vierde voortgangsrapport van het Deltaplan grote rivieren (18106, nr. 82);

een, van de staatssecretaris van Economische Zaken, ten geleide van

Lijst van ingekomen stukken

het rapport "Samenhang export-instrumentarium" (25514);
een, van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, ten geleide van het rapport inzake evaluatie sectorfondsen (25000-XVI, nr. 75).

Deze brieven zijn al gedrukt en rondgedeeld.

Presidiumbesluit

Het Presidium heeft met eenparigheid van stemmen besloten, te stellen in handen van:

a. de vaste commissie voor Justitie:
- het wetsvoorstel Aanpassing van bijzondere wetten aan de derde tranche van de Algemene wet bestuursrecht (Aanpassingswet derde tranche Awb II) (25464);
- het wetsvoorstel Wijziging van het Wetboek van Strafrecht, de Auteurswet 1912 en de Wet op de naburige rechten met het oog op de aanpassing van enkele strafbepalingen in verband met de verordening (EG) nr. 3295/94 van Raad van de Europese Unie van 22 december 1994 tot vaststelling van maatregelen om het in het vrije verkeer brengen, de uitvoer, de wederuitvoer en de plaatsing onder een schorsingsregeling van nagemaakte of door piraterij verkregen goederen te verbieden (PbEG L 341) en de Overeenkomst tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie, Bijlage 1C, Overeenkomst inzake de handelsaspecten van de intellectuele eigendom (Trb. 1995, 130) (25474);

b. de vaste commissie voor Defensie:
- het wetsvoorstel Financiële compensatie voor langdurige militaire dienst (Uitkeringswet KNIL-beroepsmilitairen) (25476);

c. de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken:
- het wetsvoorstel Instelling van een vast college van advies inzake internationale vraagstukken, in het bijzonder met betrekking tot de rechten van de mens, vrede en veiligheid, ontwikkelingssamenwerking en Europese integratie (Wet op de Adviesraad internationale vraagstukken) (25465);

d. de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken:

- het wetsvoorstel Aanpassing van een aantal wetten in verband met de regeling van het overleg met centrales van overheidspersoneel en sectorwerkgevers verenigd in de Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid (Aanpassingswet Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid) (25469);

e. de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid:
- het wetsvoorstel Bepalingen inzake de financiering van de loopbaanonderbreking (Wet financiering loopbaanonderbreking) (25477);
- het wetsvoorstel Vaststelling van nieuwe regels met betrekking tot de (re)integratie van arbeidsgehandicapten (Wet op de (re)integratie arbeidsgehandicapten) (25478).